

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ЕВФЕМІЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОЗОВИХ ТВОРІВ)

У статті проаналізовано способи творення лексичних евфемізмів на основі українського художнього тексту, виявлено основні способи творення евфемістичної лексики, доведено, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики існує чимало думок щодо способів творення евфемізмів, які іноді децю різняться, але в сукупності надають більш вичерпну інформацію. Проаналізувавши евфемізми в українському художньому тексті, автор робить висновок, що найпоширенішими способами їх творення є: узагальнювальні назви, займенники, інішомовні слова, літота, аббревіація, слова-визначники з дифузною семантикою, фразеологізми, іронія, метафора, еліпсис.

Ключові слова: процес евфемізації, способи творення евфемізмів, механізми поповнення евфемістичної лексики, авторські евфемізми.

Евфемізми є наслідком лексичного табу, що зумовлене зазвичай деякими упередженнями, марновірствами, релігійними віруваннями. Як мовленнєві втілення табу евфемізми, уникаючи прямої забороненої назви, відображають суть описуваного явища [4, 15]. У лінгвістичній літературі трапляються різні формулювання поняття „евфемізм”. У більшості з них основною ознакою евфемізму вважають його здатність замінювати, вуалювати неприємні або небажані слова чи вислови. Так, в Енциклопедії „евфемізм” розглянуто як „слово або вислів, троп, що вживається для непрямого, прихованого, зокрема пом’якшеного, ввічливого, позначення певних предметів, явищ, дій замість прямої їх назви” [17, 168].

Останнім часом евфемізми розглядають з різних боків, зважаючи на багатоаспектність явища, що підтверджують роботи і зарубіжних, і вітчизняних учених: А. Кацев, Н. Босчаєва, Б. Уоррен, В. Москвін, В. Великорода та ін. Одним із невирішених залишається питання щодо способів творення лексичних евфемізмів. Погляди мовознавців із цієї проблеми децю різняться, але в сукупності надають більш вичерпну інформацію, що сприяє подальшим дослідженням у зазначеному напрямку. З огляду на дискусійність проблеми ставимо за мету проаналізувати способи творення лексичних евфемізмів на основі українського художнього тексту, адже евфемістичні замітники відіграють вагомий роль у сприйнятті та розумінні твору, демонструють стан розвитку мови, можливості української естетичної номінації, відображають світогляд і культурний рівень автора тексту.

Процес творення евфемістичних заміників містить чимало аспектів і відбувається на різних мовних рівнях: лексичному, семантичному, фонетичному, словотвірному, стилістичному, а це, своєю чергою, відбивається на кількості та різноманітності способів творення евфемістичних лексем.

У випадку творення евфемізмів потенціал різних лексичних одиниць, стилістичних прийомів, словотвірних, фонетичних та графічних засобів об’єднується спільною метою – утворення номінацій, здатних до пом’якшення грубих, неприйнятних слів та виразів. Однією з перших перелік способів евфемізації запропонувала Ж. Варбот: заміна за допомогою запозичення, описового виразу, визначення, узагальнювальної назви, займенника тощо [5, 345]. О. Тараненко виділяє 6 способів творення евфемістичних заміників: а) перифрази; б) утворення слів з іншою мотивацією, іншою внутрішньою формою і нових значень слів на основі асоціацій за суміжністю, подібністю або протилежністю: метонімія, метафора, антифразис; в) заміна слова іншим, семантично пов’язаним: синонімом і взагалі словом з близьким значенням, антонімом і взагалі словом з протилежним значенням; г) заміна назви предмета, явища лише вказівкою на них (використання вказівних та неозначених займенників і займенникових прислівників; г) еліпсис; д) видозміна звукової форми слова, компонентного складу словосполучення [17, 168 – 169].

Польський філолог С. Відлак називає три способи творення евфемізмів: а) запозичення з інших мов („оскільки інішомовні слова менше шокують і видаються більш шляхетними”); б) „частковий антонім (літота)”, наприклад, *неправда* замість *брехня* (ідеться про літоту), *досить складний*, замість *складний* (ідеться про мейозис); в) „метафоричне використання слів” тощо [7, 275 – 281].

Велике значення для вивчення процесу евфемізації в художній літературі мають дослідження учених-лінгвістів Б. Уоррена [18] та Н. Босчаєвої [1], де основну увагу зосереджено переважно на способах творення евфемізмів лише певного типу, наприклад, евфемізми статевої сфери у художній літературі та контекстуальні евфемізми.

Запропонована „універсальна” (за словами дослідниці) класифікація способів творення евфемізмів сучасним лінгвістом В. Великородою є результатом детального аналізу наявних класифікацій та логічного їх поєднання в єдину структуровану класифікацію, що дозволяє вичерпно

подати процес творення евфемізмів загалом, але необхідно зважати на те, що ця класифікація зорієнтована на евфемізми лише функціонально прагматичного розряду англійської мови. Учена зазначає: „...Евфемістичні найменування як результат вторинної номінації й одна зі складових номінативного складу мови <...> з'являються в мові внаслідок різноманітних номінативних технік” [6, 134]. Дослідниця виокремлює такі механізми поповнення евфемістичної лексики: а) *семантичні процеси* (фразеологізація, генералізація, метафоризація, іронія, пропріалізація, метонімізація, антономазія, літота, елевація, гіпербола); б) *словотвірні процеси* (словоскладання, абрєвіація, морфемна заміна, ономаіопія, зрощення); в) *фонетичні процеси* (фонемна заміна, римований словотвір, графічне пропущення, редуплікація, зворотній словотвір); в) *іншомовні запозичення*; г) *комбіновані способи творення* [6].

Важливим підґрунтям для подальших досліджень є характеристика способів творення евфемізмів А. Кацева, який дійшов висноку, що найбільш типовим семантичним способом евфемізації є генералізація, метафоризацію інтенсивно використовують у всіх мовах, метонімізація ґрунтується на асоціативних зв'язках між денотатом у сфері табу й необразливим денотатом, поляризація має дещо меншу питому вагу порівняно з іншими способами евфемізації в групі семантичних зсувів, вона виявляється в двох видах: повній антонімічності денотата й асоціата в частковому семантичному контрасті [10, 35 – 37]. Огляд запропонованих лінгвістом способів свідчить про те, що вчений дещо звужує потенціал механізмів поповнення евфемістичної лексики: дослідник обмежується аналізом семантичних зсувів, способами зміни форми та запозиченнями. А. Кацев звертає увагу на те, що „ в словоутвореннях сучасних евфемізмів важливу роль відіграють різні способи зміни форми слова і насамперед звукова аналогія, негативна префіксація та скорочення” [10, 35 – 37], натомість, на думку В. Великороди, фразеологізація, елевація, зворотний та римований словотвори, накладання різних способів творення залишилися поза увагою лінгвіста.

Слушною є думка Л. Вавілової про те, що найбільш вичерпно питання про способи мовного вираження евфемізації мовлення розглянув В. Москвін. [3, 40]. У монографії „Евфемізми в лексичній системі сучасної російської мови” дослідник виокремлює 13 таких способів: метонімічну номінацію, метафоричну номінацію, використання синекдохи, прономіналізацію, паронімічну заміну, використання книжних слів та виразів, зокрема термінів, використання іншомовних слів, перенесення „з роду на вид”, перифразування, антономазію, перенесення „з виду на вид”, мейозис, еліпсис [14, 23-27].

Погоджуємося з думкою В. Москвіна, що є потреба у створенні єдиного реєстру способів евфемістичної номінації, який, на думку вченого, „ще досить далекий від вичерпної повноти” [15, 58]. Ми уявляємо, що це має бути чітко структурований реєстр з глибинними характеристиками та вичерпною повнотою формувань, що дасть змогу докладніше подати характерні особливості кожного зі способів творення евфемістичних заміників. Надалі такий реєстр сприятиме більш чіткому розмежуванню явища евфемізації від суміжних явищ, що в окремих випадках виявляється доволі складним, надасть інформативні підвалини для подальших розвідок учених, зокрема це стосується й досліджень явища евфемізації в художній літературі.

Виокремимо способи евфемізації, які найчастіше називають дослідники, послуговуючись для наочності прикладами із сучасних прозових творів. Найчастіше евфемістичну функцію виконують *узагальнювальні назви*, які використовують для заміни конкретних явищ і дій, наприклад: *радість* (про інтимні стосунки між чоловіком і жінкою), *новина* (про заслання на каторгу), пор.: „Але ж я спізнала *цю радість* з тим, з ким хотіла” [12, 148], пор. ще: „ Онде з Яблуниці й панотця з паніматкою забрали, як простих. І нікого не питали й не звідомляли *новину*” [12, 96].

У науковій літературі неодноразово вказували на евфемістичну роль *займенників*, про це, зокрема, говорив ще Л. Булаховський у роботі „Нариси з загального мовознавства”: уживання займенника з метою завуальовування – це є чи не найприродніша з граматичного погляду заміна [2, 44]. Невизначені або вказівні займенники не називають, а лише вказують на значення, яке може бути конкретизоване через контекст (*там, сюди, цей, він*), наприклад: *цим* (про інтимні стосунки між чоловіком і жінкою), *вони* (покійні люди), *всі* (про померлих), пор.: „Ви, Огінські, *цим* і знамениті! Зізнаюся: мені сподобалося. Хочу ще!” [8, 98.], пор. ще: „Я можу собі уявити, як *вони* повернуться, це станеться скоріш за все влітку, найімовірніше у серпні, так – у кінці серпня, сухого і сонячного серпневого ранку, о 5.30, з першим потягом, двері відчиняться, і звідти почнуть виходити *вони* всі – *всі*, кого ти пам'ятаєш і кого вже встиг забути, *всі*, кого тобі не вистачало і чиєї появи ти так боявся, з ким ти час від часу перетинався там, унизу, навіть не здогадуючись, що *вони*, на відміну від тебе, там і лишаються, *вони* будуть виходити в тепле серпнєве повітря, в свіжий харківський ранок, в довге розмірене життя, наповнюючи його своїми голосами, своїм диханням, своєю присутністю, своєю смертю” [9, 161].

Усі вчені називають *іншомовні слова й терміни* одним із ключових способів творення. Іншомовні слова пом'якшують і завуальовують суть явища через те, що більшість носіїв мови семантичну наповненість таких лексем розуміє менше, аніж їх широковживані відповідники, на-

приклад: *ліквідація* (у значенні ‘вбивство’), пор.: „А тепер нам приписують і трупи з криниці в Березові, й двох повішеників з-під Шепота. Кому я буду розказувати, що ми не давали команди на її *ліквідацію*?” [12, 124].

Здатною до „покращення” семантики вчені вважають один із різновидів мейозису – літоту. Евфемістична функція літоти досягається шляхом використання антонімів з одним або двома запереченнями: *непростий* замість *складний*; *не думаю, що звинувачення небезпідставне* замість *думаю, що звинувачення має підстави*, наприклад: *недобрий* (у знач. ‘поганий’), пор.: „– *Недобрий* то знак, Василю... – сказав з порога дід Іван, проходячи перед двома військовими й Корнильом. – Видиш, правий бік лица зачервонився. *Недобрий*... На скорого мерця, йой, господи милосердний” [12, 77].

Серед способів творення евфемізмів дослідники нерідко називають і *деякі дієслівні форми з префіксом під-*. Так, Л. Крисін зазначає, що більшість мовців (здебільшого носії просторіччя) вважають такі форми більш увічливими, здатними пом’якшити пряме ставлення до адресата, тому вживають їх як евфемістичні замітники „прямих” номінацій [11], наприклад: *підв’яжить собі язик* (у знач. ‘перестаньте пліткувати’) замість прямого ‘*зав’яжить*’, семантика якого тяжіє до більш грубої форми, пор.: „І не треба її в’язати, Варваро. Краще *підв’яжить собі язик* тим шнуром...” [13, 15].

Продуктивним способом творення евфемістичних заміників є й *абрєвіація*. Л. Крисін говорить про абрєвіатури як про характерну особливість „репресивних сфер” та „сфер пов’язаних із приховуванням державних та військових таємниць”, наприклад: ПКТ – приміщення камерного типу (прямо – камера) [11]. І. Мілева подає приклади абрєвіації й у сфері фізіологічних процесів людини, що підтверджує евфемістичний потенціал абрєвіатур у різних сферах евфемізації, наприклад: *кімната ЧЖ* у знач. ‘туалет для чоловіків і жінок’. Щодо українських прозових творів, то тут можна зустріти й дещо змінені абрєвіатури, наприклад: *брали на МГБ* (у знач. ‘влаштували допит з тортурами’. Автор дещо змінила цю абрєвіатуру за допомогою одного із способів творення – фонемної заміни (*МГБ* замість звичного *МГБ*, де рос. МГБ – ‘Министерство Государственной Безопасности’), пор.: „Грицька вже *брали на МГБ* до Вижниці. Вже рахували там йому ребра, й може, лише через це він мав тепер страху менше, ніж ті, в чиєму горлі застряла Різдяна Коляда.” [12, 10]. А. Кацев називає такий спосіб творення евфемізмів звуковою аналогією – зміна форми слова-табу, що сприяє ефекту відволікання уваги від денотата у сфері табу [10, 36].

Серед способів творення евфемістичних заміників лінгвісти нерідко виокремлюють *слова-визначники з дифузною семантикою* (деякий, відомий, певний, відповідний, належний і тощо), які, на нашу думку, є яскравим прикладом семантичної редукції. О. Сенічкіна говорить про семантичну редукцію не як про скорочення смислового навантаження, а як про мінімалізм та невизначеність на рівні виразу чи контексту [16, 12], наприклад: *деякі операції* (про пошук і арешт партизан), пор.: „– Ні-ні, просто ваше весілля співпало з *деякими* нашими операціями. Ото лише й усього. А ми повинні захищати невинних. Так що пробачте: служба” [12, 162].

З евфемістичною функцією нерідко використовують і фразеологізми, наприклад: *не сповна розуму* (у знач. ‘дурний’), *слаба на передню свою голову* (у знач. ‘жінка, яка вступає безладно в статеві стосунки з чоловіками’), пор.: „Як болить її голова – то ще не значить, що вона *не сповна розуму*. А-ну, подивися, деякі молодіці в селі витворяють таке, що зразу видко, що вони *слабі на передню свою голову* і на голову, що на в’язах, – і ніхто на них пальцем не показує” [13, 59].

Теми-табу іноді набирають обертів іронічного висміювання, та попри це зберігають здатність до евфемізації, наприклад: *подякувати цьому світові* (у знач. ‘померти’), пор.: „Мале хто пам’ятає, коли ті Йорки самі спокійнилися, чи хто їм поміг *подякувати цьому світові*” [13, 27].

Подекуди автори вдаються до творення нових номінацій для заміни звичних загальноживаних найменувань. Таке явище отримало назву авторські неологізми. Нерідко такі неологізми починають виконувати евфемістичну функцію завдяки ефекту відволікання уваги від денотата (ідеться про лексеми, які замінюють номінації з негативною або небажаною семантикою на нові, більш прийнятні, вуалюючи). Так, коли йдеться про емоційний стан людини, яка обурена поведінкою духовних наставників, та все ж залишається дещо обачною, уникаючи називати речі „своїми іменами”, автор послуговується новоутвореним висловом *мрутть людей* замість прямого ‘людей доводять до смерті’, пор.: „*Мрутть людей, лиш попи тішаться, бо роботу мають*” (про людей, яких доводять до смерті і про священників, які не зважають на людське горе, бо мають від цього користь [12, 48].

Нерідко у прозовій літературі автори застосовують метафоричні евфемізми. Так, прикладом евфемістичного замітника, утвореного за допомогою метафори, є вираз *літня днина забрала* (у знач. ‘людину вбили в літню пору року’), *взяла вода* (у знач. ‘потонути’) пор.: „Вона таки щоліта поминає Абрама, бо саме *літня днина забрала* в неї чоловіка, а в дітей батька” [12, 50], пор. ще: „Якби її *взяла вода* – то десь би з другого села дали знати, що сплила здохла корова” [13, 114].

Евфемістична метонімізація може бути посилена пропріалізацією, тобто творення евфемізмів відбувається на основі метонімії з компонентами власних назв, наприклад: *Поза Йорчиху* (у

знач. 'цвинтар', 'помирати'), пор.: „– Ви, Одокіпко, нащо ці рушники купуєте? – Як нащо?! *Поза Йорчиху готуюся*” [13, 28]. За допомогою метонімії автор підкреслює саме ту рису, на яку хоче звернути увагу, у нашому випадку, що цвинтар розташований саме за тим будинком, де колись мешкала нині покійна Йорчиха.

Ще одним продуктивним способом творення евфемізмів у художній літературі є еліпсис, який іноді називають замовчуванням або „засобом семантики замовчування” (О. Сенічкіна). Учена вказує на те, що „...під час вираження семантики замовчування мовець знає, про який предмет, ознаку, явище дійсності йдеться. Уявна невизначеність сигніфікативної ситуації (предмета, ознаки, стану справи) становить переважно фактичну визначеність” [16, 62]. Еліпсис стає важливим засобом передачі переживань, страху та ін. Так, коли йдеться про емоційний стан жінки, яка переживає за долю свого чоловіка, якого може вбити нова радянська влада, автор використовує цілу низку еліптичних речень: „А вже на самісінькому споді, десь навіть далі, аніж за завмерлою зо страху душечкою – і в тих, і в тих – калачиком згортався набубнявілий хробак неспокою: *а раптом... а може... і в нас... і з нами... щось таке... схоже... прости, Господи...*” [12, 39].

Отже, виявивши основні способи творення евфемістичної лексики та зробивши спробу проаналізувати вже відомі класифікації, ми дійшли висновку, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики існує чимало думок щодо способів творення евфемізмів, які іноді дещо різняться, але в сукупності надають більш вичерпну інформацію. Проаналізувавши евфемізми в українському художньому тексті, уважаємо, що найпоширенішими способами їх творення є: узагальнювальні назви, займенники, іншомовні слова, літота, абрєвіація, слова-визначники з дифузною семантикою, фразеологізми, іронія, метафора, еліпсис.

Хоча у межах однієї статті нам видається неможливим вичерпно схарактеризувати всі наявні класифікації способів творення евфемізмів, та, на нашу думку, представлений матеріал свідчить про різноманітність і численність таких способів. Обрані вибірки послугують орієнтиром для кращого розуміння механізму поповнення евфемістичної лексики.

Явищу евфемізації присвячено чимало розвідок, та, на нашу думку, ще залишається чимало невисвітлених питань, серед яких і проблема створення універсального реєстру способів евфемістичної номінації. У цьому і вбачаємо **перспективи подальших розвідок** у зазначеному напрямку.

Список використаних джерел

1. Босчаева Н.Ц. Контекстуальная эвфемия в современном английском языке : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 „Германские языки” / Н. Ц. Босчаева. – Л., 1989. – 16с.
2. Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства / Л. А. Булаховський. – К. : Рад. шк., 1955. – 307 с.
3. Вавилова Л. Н. К вопросу об эвфемизации современной русской речи / Л. Н. Вавилова // Русская и сопоставительная филология : систем.-функцион. аспект. – Казань : Казан. гос. ун-т, 2003. – С. 40 – 44.
4. Ванюшина Н. А. Семантическая и прагматическая характеристики эвфемизмов в современных немецких и российских печатных СМИ : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20 „Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание” / Ванюшина Наталья Анатольевна. – Волгоград, 2011. – 231 с.
5. Варбот, Ж. Ж. Табу / Ж. Ж. Варбот // Русский язык. Энциклопедия / гл. ред. Ф. П. Филин. – М. : Сов. энцикл., 1979. – С. 345 – 346.
6. Великорода В. Б. Семантичні та функціонально-прагматичні характеристики евфемізмів в англійській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Великорода Віра Богданівна. – Львів, 2007. – 268 с.
7. Видлак С. Проблема эвфемизма на фоне теории языкового поля / С. П. Видлак // Этимология – 1965 : материалы и исследования по индоевропейским и другим языкам. – М., 1967. – С. 275 – 281.
8. Гримич М. Фріда : [роман] / Марина Гримич. – К. : ПП Дуліби, 2006. – 192 с.
9. Жадан С. Anarchy in the UKR / Сергій Жадан. – Харків : „Фоліо”, 2008 – 223 с.
10. Кацев А. М. Языковые табу и эвфемия / А. М. Кацев. – Л.: ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1988. – 80с.
11. Крысин Л. П. Языковая норма и речевая практика [Электронный ресурс] / Л. П. Крысин. – Режим доступа : <http://www.strana-oz.ru/2005/2/yazykovaya-norma-i-rechevaya-praktika>. – Назва з екрана.
12. Матіос М. Нація / Марія Матіос. – Львів : ЛА „ПРАМІДА”, 2007. – 256 с.
13. Матіос М. Солодка Даруся / Марія Матіос. – Львів : ЛА „ПРАМІДА”, 2005. – 176 с.
14. Москвин В. П. Эвфемизмы в лексической системе современного русского языка: учеб. пособие к спецкурсу / Василий Павлович Москвин. – Волгоград : Перемена, 1999. – 59 с.

15. Москвин В. П. Эвфемизмы: системные связи, функции и способы образования / В. П. Москвин // Вопросы языкознания. – 2001. – № 3. – С. 58–70.
16. Сенічкіна О. П. Евфемизми російської мови [Текст]: спецкурс: навч. посіб. для студ-в вузів, навч. за спец. «Філологія» / Олена Павлівна Сенічкіна. – М: Вища школа, 2006. – 151 с.
17. Українська мова : енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: „Укр. енцикл.“, 2004. – 824 с. : іл.
18. Warren, B. What euphemisms tell us about the interpretation of words. // Studia Linguistica, 1992. – Vol. 46/2. – P.128 – 172.

Summary. In this article were analysed methods of formation of euphemism based on lexical euphemisms of Ukrainian literary text. Having defined the basic methods of forming euphemism, we came to the conclusion that at the present stage of development of linguistics are many views on how to create euphemisms that are sometimes slightly different, but together provide a more comprehensive answer. After analyzing the euphemisms in the Ukrainian literary text, we can say that the most common ways of their formation are: generalizing names, pronouns, foreign words, litotes, abbreviation, word-qualifiers with diffuse semantics, idioms, irony, metaphor, ellipsis.

Keywords: evfemizatsii process, methods of forming euphemisms replenishment mechanisms euphemistic vocabulary, author euphemisms.

УДК 811.161.2'367.625

А.С. Стадній

КОНТЕКСТ ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНОТАТИВНИХ ЗНАЧЕНЬ ДІЄСЛОВА

У статті проаналізовано виникнення і функціонування конотативно маркованих дієслів у текстах засобів масової інформації. Установлено, що контекст сприяє виникненню конотативного значення дієслова, а конотативно марковане дієслово впливає на стильове забарвлення тексту. Доведено, що в текстах мас-медіа експресивність може виникати, підсилюватися, нейтралізуватися.

Ключові слова: конотативно марковане дієслово, лексема, конотативне значення, експресивність, контекст.

Дієслово – найскладніша частина мови, оскільки об'єднує низку граматично неоднорідних утворень. Цей лексико-граматичний розряд слів поєднує різні форми і категорії та здатний виражати емоційно-експресивні значення мовлення як засобами різних рівнів мови, так і контекстуально. У мові активно функціонують конотативно марковані дієслова, які взаємодіють з нейтральними дієслівними лексемами в публіцистичному, художньому та розмовному стилях, але саме публіцистичний стиль найбільш активно фіксує мовні інновації і відображає тенденції розвитку сучасної української літературної мови.

В українському мовознавстві емоційно-експресивні засоби мови мас-медіа досліджували О. А. Стишов, Н. І. Кочукова, Т. А. Коць, Н. О. Бойченко, Л. В. Мельник, Г. Б. Мінчак та інші. Конотативні значення іменників вивчали В. Л. Іващенко, Г. Б. Мінчак, В. І. Ільченко, О. О. Кабиш та інші. Емоційно-оцінні прикметники були досліджені С. Б. Шкарбутою, Т. В. Ковальновою, Ж. В. Колоїз, прислівники – О. В. Мироненко та лише окремі питання дієслівної лексики. Саме тому метою дослідження є виникнення та функціонування конотативно маркованих дієслів у мові мас-медіа.

Для досягнення поставленої мети потрібно було розв'язати такі завдання: проаналізувати виникнення контекстуальних конотативно маркованих дієслів; установити синтагматичні відношення конотативно маркованих дієслів; дослідити зв'язок між конотативним значенням дієслова і контекстом. Проблема дієслівних конотем може стати частиною комплексного дослідження, присвяченого питанням унормування та стандартизації словникового складу.

Конотація – це семантична сутність узуального чи оказіонального характеру, яка входить у семантику слова і виражає емотивно-оцінне ставлення до дійсності. Конотація – активний учасник експресивно-оцінної номінації.

У сучасній українській літературній мові функціонують власне конотативно забарвлені дієслова й контекстуальні конотативно забарвлені дієслова, у яких конотація виникає в контексті.